

Grzegorz Osojca Krasiński, Marcin Zegarek, Andrzej Satory-Wąsik

GODNA UWAGI KOLONIA ROZRODCZA NOCKA DUŻEGO *MYOTIS MYOTIS* W WIELGOMŁYNACH

Dnia 10 VIII 2010 r. w Wielgomłynach (gm. Wielgomłyny, woj. łódzkie), w zespole klasztorным Ojców Paulinów została odnaleziona kolonia nocka dużego *Myotis myotis*. Kolonia zajmowała przestronny strych nad klasztorem i plebanią. W trakcie kontroli stwierdzono obecność przynajmniej 26 dorosłych samic oraz pierwszorocznych młodych. Można przyjąć, że ilość osobników w kolonii w okresie rozrodczym był zdecydowanie większa – przemawia za tym fakt nagromadzenia na strychu znacznej ilości odchodów (warstwa odchodów grubości 10-40 cm, na ok. 40 m² powierzchni stropu strychu, łącznie). Ze względu na późny, sierpniowy termin obserwacji w okresie rozpadu kolonii, trudno ustalić rzeczywistą liczebność rozmnażających się samic (Sachanowicz i Ciechanowski 2008). Istnieje także możliwość wykorzystywania przez nietoperze strychu nad kościołem, który z uwagi na trudny dostęp nie był kontrolowany. Nagromadzenie tak znacznej ilości odchodów dowodzi, że kolonia zajmuje opisywaną lokalizację od wielu sezonów, chociaż w ciągu ostatnich lat na strychu prowadzone były intensywne prace remontowe. W 2006 roku strych był sprzątnięty i wymieniano rury centralnego ogrzewania. W roku 1988 dach plebani i klasztoru przeszedł gruntowny remont (wymiana części więźby i całego pokrycia dachowego). Strych jest obecnie użytkowany jako magazyn.

Nocek duży jest największym krajowym nietoperzem, podlega w Polsce ochronie gatunkowej. Został także umieszczony w załączniku II Dyrektywy Rady

Siedliskowej jako zanikający gatunek, dla którego wyznacza się Specjalne Obszary Ochrony. W Polsce w kilku miejscach realizowane są działania ochronne polegające na zabezpieczaniu kryjówek kolonii rozrodczych na strychach np. zabezpieczenia wylotów, budowę specjalnych podestów na odchody zwierząt. W przypadku przedmiotowej kolonii należałoby, po ustaleniu dokładnej liczebności rozważyć objęcie jej podobną formą ochrony.

Wobec dynamicznego w ostatnich latach rozwoju farm wiatrowych warto zwrócić uwagę na to, że z uwagi na sposób żerowania i charakter lotu nocek duży nie jest aż tak podatny na kolizje z pracującymi turbinami wiatrowymi, jak np. wysoko latający borowiec wielki *Nyctalus noctula* (Rodrigues *et al.* 2008). Jednakże w kontekście rozwoju energetyki wiatrowej powinno się odstąpić od lokalizacji farm wiatrowych w promieniu przynajmniej 1 km od zespołu klasztornego w Wielgomłynach. Należy zwrócić uwagę na fakt, że na terenie planowanych farm wiatrowych zawsze powinien być przeprowadzony monitoring aktywności nietoperzy. Podczas tych prac warto również dokładnie kontrolować potencjalne kryjówki letnie oraz zimowe nietoperzy, zarówno na terenie inwestycji jak i w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Zebrane w ten sposób dane mogą przyczynić się do rozpoznania większej liczby stanowisk nietoperzy i skuteczniejszej ich ochrony. Jako przykład można podać wykrycie przez nas w roku 2011 kolejnych kolonii rozrodczych nocka dużego na strychach dużych kościołów w Ciepeliowie (minimum 100 samic i młodych) oraz w Krępie Kościelnej (minimum 150 samic i młodych)¹, w powiecie Lipsko nad Wisłą.

Literatura

- Chmielewski S., Kowalski M. 1993. *Inwentaryzacja stanowisk płomykówki (Tyto alba) i nietoperzy (Chiroptera) na terenie województwa radomskiego*. Maszynopis w Urzędzie Wojewódzkim w Radomiu.
- Sachanowicz K., Ciechanowski M. 2008. *Nietoperze Polski*. Mutlico. 160 ss.
- Rodrigues L., Bach L., Dubourg-Savage M.-J., Goodwin J., Harbusch C. 2008, *Guidelines for consideration of bats in wind farm projects*. EUROBATS Publication Series No. 3 (English version). UNEP/EUROBATS Secretariat, Bonn: 51 ss.

Adres autorów:

Zakład Badawczy Leśnictwa i Środowiska (Biura Ekspertyz Przyrodniczo-Leśnych),
ul. Narbutta 55/67, l. 29, 02-529 Warszawa, email: zbl@ekspertprzyrodniczy.com

¹ Kolonia (ok. 100 os.) w Krępie Kścielnej znana jest od cn. 1993 r. (Chmielewski i Kowalski 1993) oraz kontrolowana była w latach 2003-2004 (M. Gwardjan, mat. niepubl.) (przyp. red.)

**A NOTABLE ROOSTING COLONY OF THE LARGE MOUSE-EARED BAT
MYOTIS MYOTIS IN WIELGOMŁYNY**

Summary

In summer 2010, the Large mouse-eared bats nursery roosts (minimum 26 individuals – females and young) were located in the large attics of the old church in Wielgomłyny (51°01'N, 19°76'E).